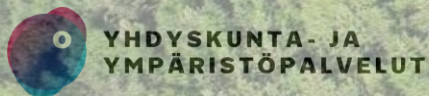

Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen ja kestävä jatkokäyttö Oulussa TUPAS-hanke

Yleisötilaisuus 19.9.2024

Projektipäällikkö Mervi Uusimäki

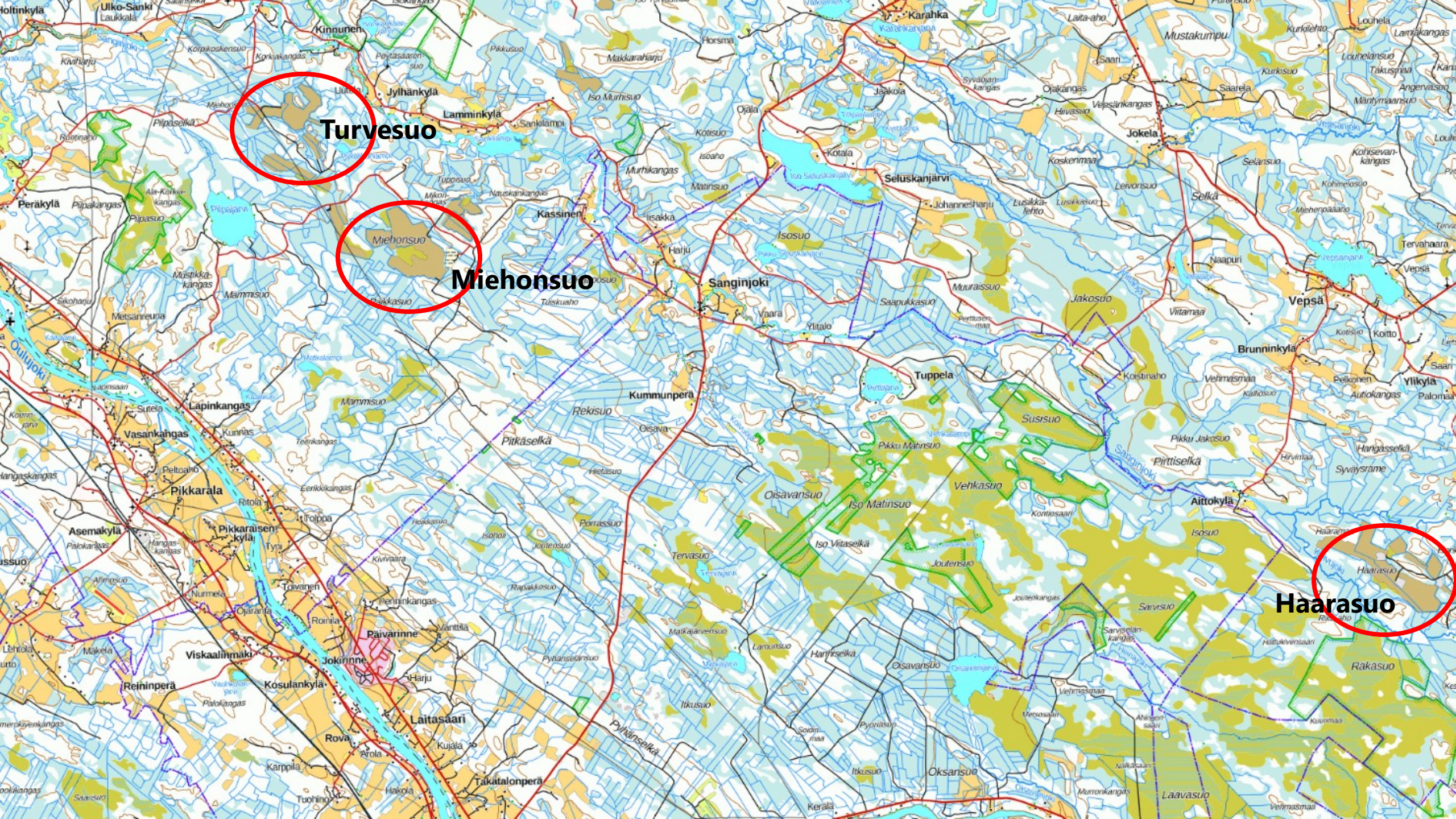

OULU

Perustiedot

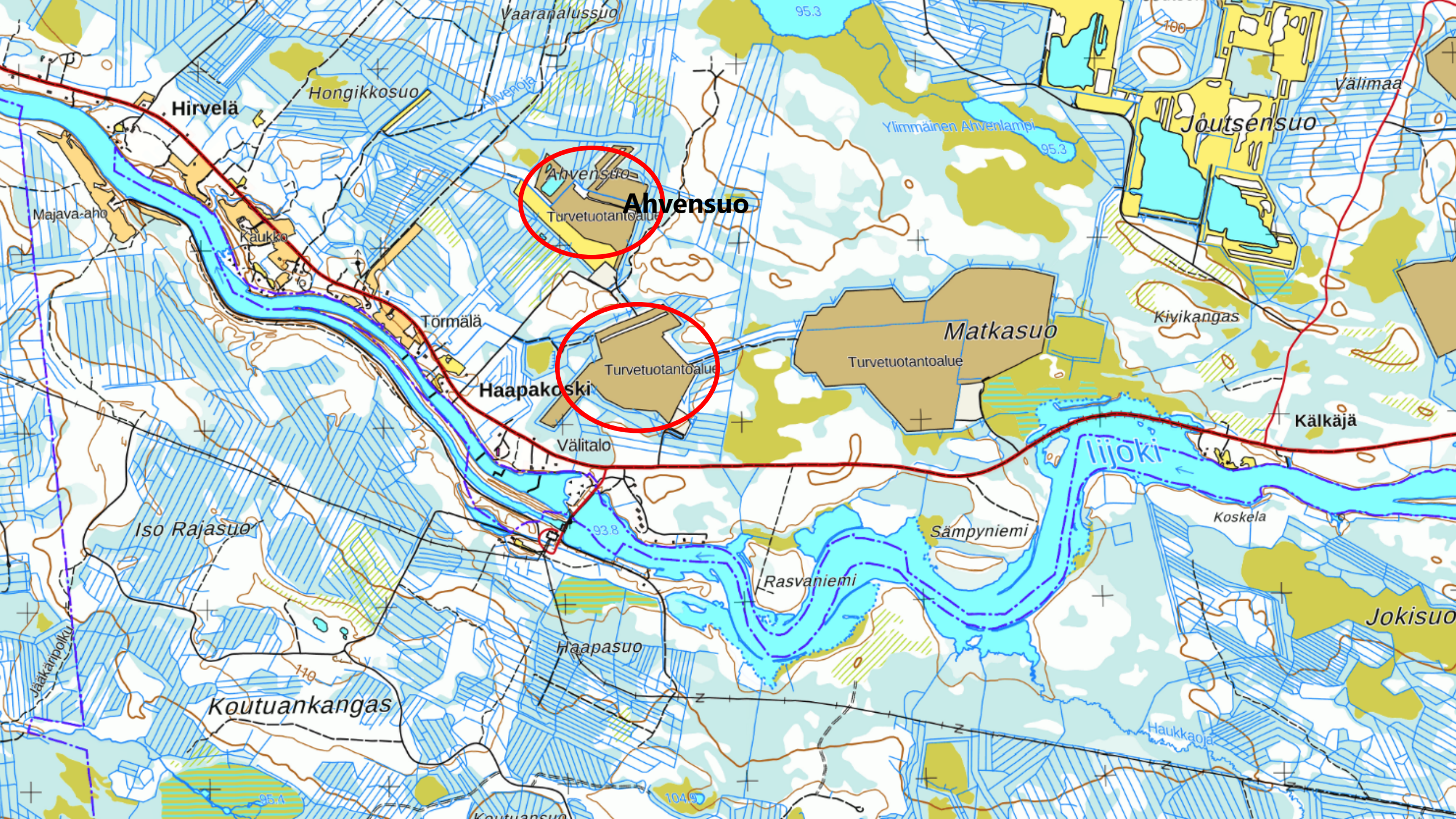
- **2-vaiheinen hanke**
 - Suunnitteluhanke ja pilottitoteutus 1.1.2024-31.12.2024
 - Toteutushanke; laajempi toteutus jatkohankkeena arvioaikataulu 1.1.2025-31.12.2027
- **JTF –rahoitus,**
 - Suomessa ohjelmakaudella 2021–2027 teemana on Uudistuva ja osaava Suomi.
 - JTF on EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahasto
 - Toimintalinja 7, Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi
 - Erityistavoite 7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä
- JTF -toimin ennallistetaan turvetuotantoalueita, jonka ansiosta tuotantoalueiden päästöt vähenevät ja ennallistetut alueet muuttuvat hiilinieluksi. Samalla luonnon monimuotoisuus paranee ja haitalliset vesistövalumat vähenevät ennallistetuilla alueilla merkittävästi.

Turvesuo

Miehonsuo

Haarasuo

Ahvensuo

Haapakoski

Hankkeen tavoitteet

TUPAS-hankkeen tavoitteena on

- tuottaa toimintamalli
 - turvetuotannosta palautuvien alueiden ennallistamisen ja jatkokäytön suunnitteluun,
 - eri jatkokäyttövaihtoehtojen vertailuun ja arvottamiseen sekä
 - eri sidosryhmien tiedottamiseen, osallistamiseen ja yhteistoiminnan tukemiseen.
 - ennallistamista ja eri jatkokäyttövaihtoehtoja vertaillaan sekä alueen ominaispiirteiden että laajemman valuma-alueen näkökulmasta.
 - varsinaisten ennallistamistöiden toteutuksesta saadaan uutta tietotaitoa ja kokemusta niin kaupunkiorganisaation rakennuttajille ja tilaajille kuin paikallistason toimijoille, kuten urakoitsijoille.
 - laaja viestinnällinen ja opetuksellinen osuus
- **Hanke tukee Oulun kaupungin tavoitteita hiilineutraalisuudessa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa ja ennallistamisessa.**
 - **Vesistö- ja ilmastovaikutukset sekä luonnon monimuotoisuus ovat lähtökohtana.**

Hankkeen toimenpiteet vaihe 1

VAIHE 1 (aikataulu 1.1.-31.12.2024):

- Laaditaan toteutustasoiset **suunnitelmat ennallistamiselle/jatkokäytölle kustannusarvioineen** kohdealueille:
 - Mahdollisia jatkokäyttömuotoja: turpeen/suon ennallistaminen, vettäminen, kosteikot, kosteikkoviljely tai muu viljely, metsitys, energiapaju tms., aurinkoenergiatuotanto, retkeilyrakenteet jne.
- **Maanhankintaneuvottelut** yksityisten omistamien turvetuotantopalstojen osalta Miehonsuolla, Haarasuolla ja Ahvensuolla.
 - tämä mahdollistaisi kokonaisvaltaisemman jälkikäyttösuunnittelun
- **Ennallistamispilotti Turvesuon alueella**, jossa vetettävää ja kosteikoksi muutettavaa alaa on noin 5 hehtaaria, alueen vaihettumisvyöhyke (noin 10 ha).
- **Tiedepolun suunnittelua Miehonsuo-Turvesuon alueelle ja videomateriaalia pilotista**
 - tuottaa viestinnän kautta tietoa turvetuotannon historiasta, tapahtuvasta rakennemuutoksesta sekä nykyisestä ennallistamisvaiheesta.
 - virtuaalinen viestintämateriaali suunnataan niin koulujen, oppilaitosten, alueella matkailevien, sidosryhmien ja kaikkien kuntalaisten käyttöön.

Hankkeen toimenpiteet vaihe 2

VAIHE 2 (arvio aikataulu 1.1.2025-31.12.2026):

- Maanhankinta
- Varsinainen ennallistamisen ja kestävän jatkokäytön toteutusvaihe kohdealueilla 1. vaiheessa tehtyjen suunnitelmien mukaan, noin 150 hehtaaria
- Virkistyskäyttö- ja opetusrakenteet mm. tiedepolun toteutus, virtuaaliset materiaalit yms.
- Hankeviestintä (videomateriaali turvetuotantoalueen ennallistamisesta, uutiset, somejutut, yleisötilaisuudet, maastoretki)
 - tuottaa viestinnän kautta tietoa turvetuotannon historiasta, tapahtuvasta rakennemuutoksesta sekä nykyisestä ennallistamisvaiheesta.
 - virtuaalinen viestintämateriaali suunnataan niin koulujen, oppilaitosten, alueella matkailevien, sidosryhmien ja kaikkien kuntalaisten käyttöön.
- Ilmasto- ja vesistövaikutuksien sekä luonnon monimuotoisuuden seuranta yhteistyössä tutkimushankkeiden kanssa

Tutkimushankkeet

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto, Syke ja Luke ovat laatineet aiesopimuksen tutkimuskäytöstä

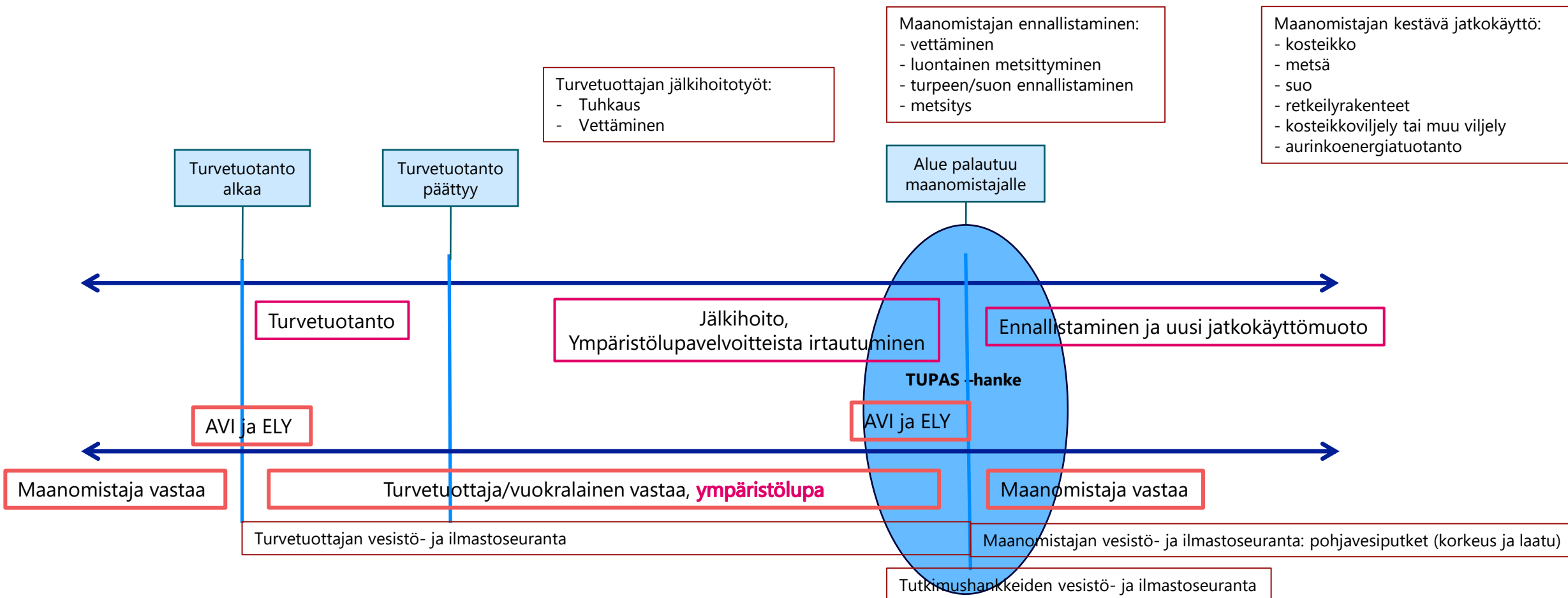
Turvetuotantoalueiden ennallistamisen ympäristövaikutusten seuranta ja arviointi-ENARI –hanke/ Mirikka Visuri (Syke)

- JTF-rahoitus
- TUPAS-hankkeen kohteet ovat tämän hankkeen tutkimuskohteita
- Tutkimushanke tuottaa tärkeää tutkimustietoa mm. ilmastopäästöistä, vesistövaikutuksista ja biodiversiteetin palautumisesta ennallistamiskohteissa.

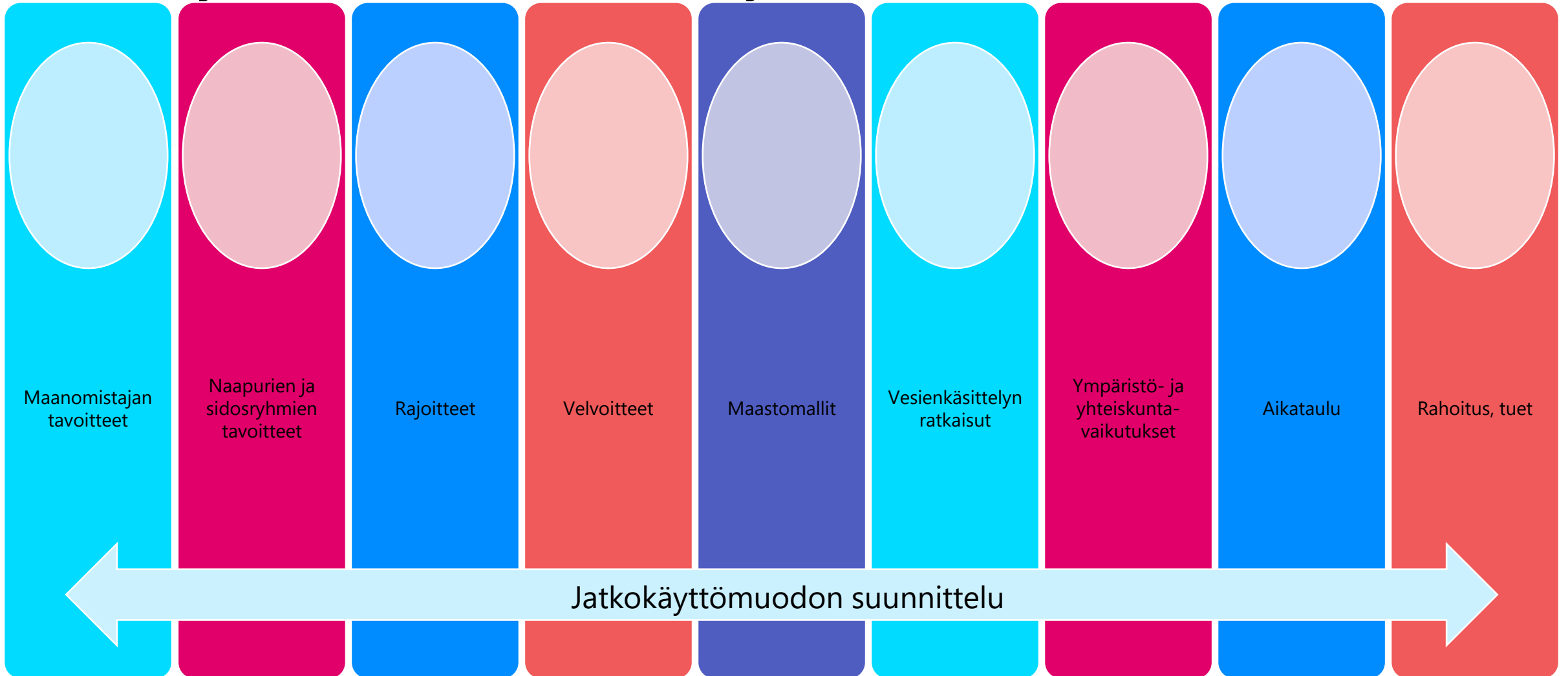
Kestävää kasvua Pohjois-Pohjanmaalle – vihreän siirtymän seurantajärjestelmä/Hannu Marttila (OY)

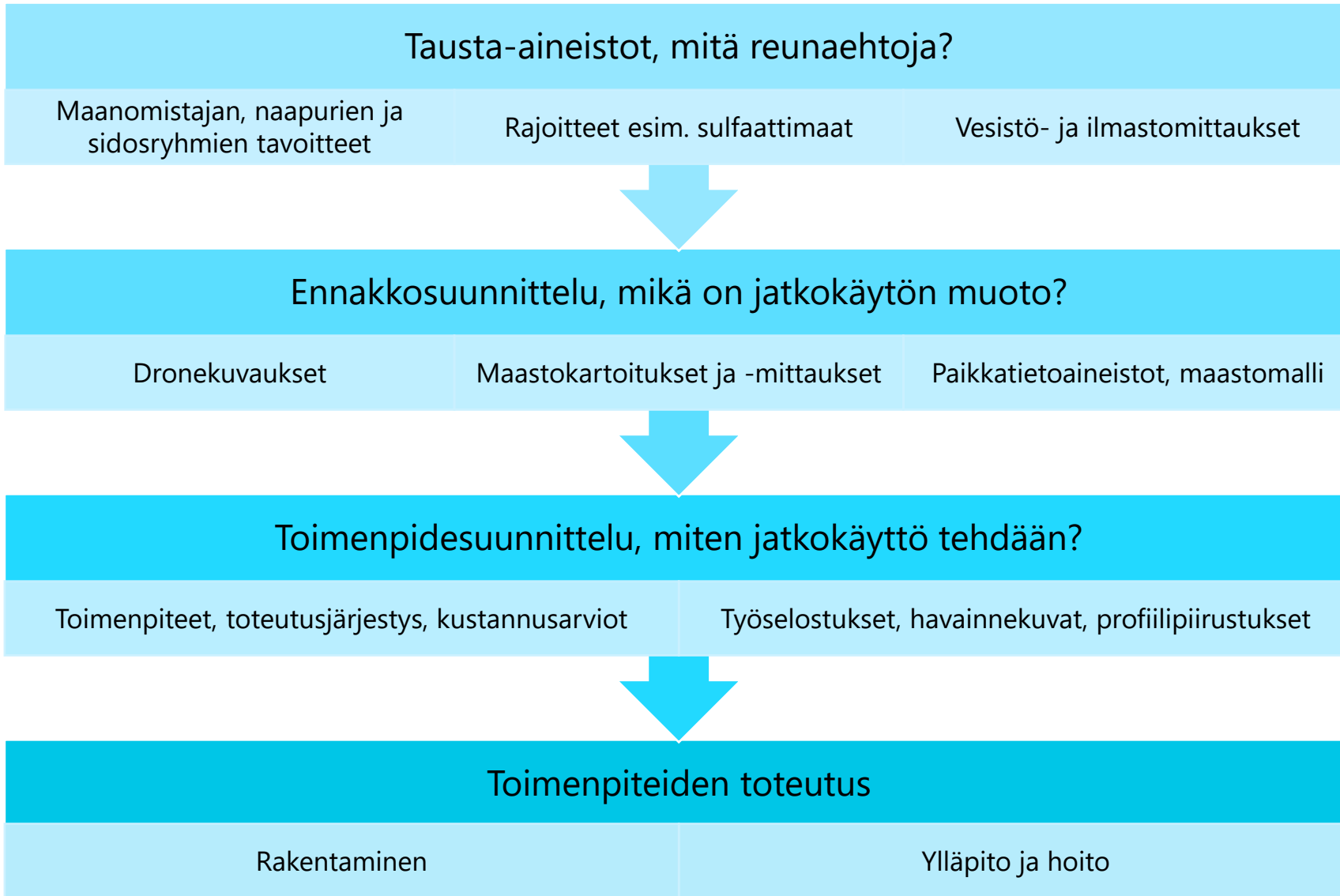
- kaksi hakemusta EURAssa:
 - 900292 Kestävää kasvua Pohjois-Pohjanmaalle – vihreän siirtymän seurantajärjestelmä – investointiosuus
 - 900295 Kestävää kasvua Pohjois-Pohjanmaalle – vihreän siirtymän seurantajärjestelmä – kehittämisosuus

Vaiheistuminen toimintamallin taustalla

Jatkokäytön suunnittelun taustatekijät

Kiitos!

European unionin osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

OULU